
ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ В УПРАВЛІННІ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ

УДК 65.011.47:339.137.2

Тетяна Валеріївна АКИМОВА

старший викладач кафедри обліку і аудиту,
Національна металургійна академія України
пр. Героїв 15, кв. 12, м. Дніпропетровськ, 49100 Україна
E-mail: akimo4ka@bk.ru
Телефон: +380675660472

ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ НЕДОСКОНАЛОГО КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА

Акімова, Т. В. Шляхи вирішення проблем розвитку підприємства в умовах недосконалого конкурентного середовища [Текст] / Тетяна Валеріївна Акімова // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2014. – Том 15. – № 2. – С. 201-208. – ISSN 1993-0259.

Анотація

У статті розглянуто основні проблеми розвитку вітчизняних підприємств в умовах недосконалого конкурентного середовища. Метою роботи є визначення аспектів розвитку підприємства в умовах недосконалої конкуренції, обґрунтування шляхів подолання проблем діяльності підприємства в умовах недосконалої конкуренції шляхом активізації інноваційної діяльності підприємства. Проаналізовано проблеми, які впливають на інноваційну активність підприємств. Одним з таких чинників є стратегія ціноутворення. У статті розглянуто проблеми ціноутворення в різних конкурентних ситуаціях. Крім того, основними ризиками підвищення інноваційної активності є ризики фінансування та запровадження інновацій. Розглянуто форми інноваційних процесів та їх фінансового забезпечення. Доведено, що необхідним фактором забезпечення конкурентоспроможності підприємств в умовах недосконалого конкурентного середовища є інноваційний розвиток, та обґрунтовано необхідність зміни технології управління інноваційним розвитком з урахуванням умов конкурентного середовища.

Ключові слова: конкурентне середовище; інноваційний розвиток; інноваційна активність; фінансове забезпечення; розвиток підприємств.

Татьяна Валериевна АКИМОВА

ПУТИ РЕШЕНИЯ ПРОБЛЕМ РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ В УСЛОВИЯХ НЕСОВЕРШЕННОЙ КОНКУРЕНТНОЙ СРЕДЫ

Аннотация

В данной статье рассмотрены основные проблемы развития отечественных предприятий в условиях несовершенной конкурентной среды. Целью статьи является определение аспектов развития предприятия в условиях несовершенной конкуренции, обоснование путей преодоления проблем в деятельности предприятия в условиях несовершенной конкуренции путем активизации инновационной деятельности предприятия. Проанализированы проблемы, влияющие на инновационную активность предприятий. Одним из таких факторов является стратегия ценообразования. В статье рассмотрены проблемы ценообразования в различных конкурентных ситуациях. Кроме того, основными рисками повышения инновационной активности являются риски финансирования и внедрения инноваций. Также рассмотрены формы инновационных процессов и их финансового обеспечения. Доказано, что необходимым фактором конкурентоспособности предприятий в условиях несовершенной конкурентной среды является инновационное развитие, и обоснована необходимость изменения технологии управления инновационным развитием с учетом условий конкурентной среды.

© Тетяна Валеріївна Акімова, 2014

Ключевые слова: конкурентная среда; инновационное развитие; инновационная активность; финансовое обеспечение; развитие предприятий.

Tetiana Valeriivna AKIMOVA

Senior Teacher,
Department of Accounting and Audit
National Metallurgical Academy of Ukraine
Heroes ave., 15, Dnipropetrovsk, 49100, Ukraine
E-mail: akimo4ka@bk.ru
Phone: +380675660472

WAYS OF SOLUTION OF ENTERPRISE DEVELOPMENT PROBLEMS IN THE IMPERFECT COMPETITIVE ENVIRONMENT

Abstract

The basic problems of domestic enterprises in the conditions of imperfect competition are considered in this article. The aim of the paper is to determine aspects of the company in the conditions of imperfect competition, study ways to overcome the problems of the company in the conditions of imperfect competition by enhancing the innovation of the company. The problems that affect the innovative activity of enterprises are analysed. One of such factors is the pricing strategy. The paper considers the problem of pricing in different competitive situations. Besides the major risks of increase of innovative activity there are the risks of financing and innovation implementation. The article deals with forms of innovation processes and their financial security. It is proved that a necessary factor for the competitiveness of enterprises in imperfect competitive environment is an innovative development and the necessity of changing the technology of innovative development, taking into account the conditions of competition.

Keywords: competitive environment; innovation development; innovation activity; financial support; the development of enterprises.

JEL classification : M110, O310, D430

Вступ

На сучасному етапі розвитку світової економіки найбільш ефективним визнано інноваційний розвиток, а тому нагальною є потреба його розгляду і забезпечення в економіці України.

Інноваційний шлях розвитку дає змогу підприємствам, які впроваджують у виробництво нововведення товарного, технологічного чи організаційного характеру, зберігати конкурентні переваги на ринку в умовах недосконалої конкуренції.

Проблеми та перспективи розвитку України загалом та підприємств в умовах недосконалої конкурентного середовища зокрема неодноразово розглядалися в працях таких вітчизняних вчених, як А. Гальчинський, В. Геєць, В. Онищенко, М. Чумаченко, Л. Яременко. Вагомий внесок у розвиток цього напрямку належить закордонним вченим Я. Ван Дайну, І. Мілендорфу, С. Дорогунцову, А. Казанцеві, Б. Санто. Проблемам інноваційного розвитку підприємств присвячені праці багатьох українських та російських вчених: К. В. Філіпової, Т. Й. Товта, М. В. Давідової, О. В. Марченко, Ж. А. Говорухи, О. І. Марченко, Л. Г. Смоляр та інших, які наголошують більшою мірою на окремих аспектах розвитку підприємства, які потребують теоретичного обґрунтування.

Мета статті

Метою статті є визначення аспектів розвитку підприємства в умовах недосконалої конкуренції, обґрунтування шляхів подолання проблем його діяльності в умовах недосконалої конкуренції через запровадження інновацій.

Виклад основного матеріалу

Характерними рисами або факторами сталого розвитку підприємства чи організації є: фінансова стабільність і позитивна динаміка у прибутковості, дохідності; наявність замовників, клієнтів чи споживачів продукції або послуг, тобто джерела доходів підприємства; комфортність праці, компетентність, соціальна захищеність у забезпечені персоналу – тобто фактори, які створюють конкурентні переваги в результативності праці персоналу; позитивний вплив результатів діяльності на суспільну свідомість з точки зору охорони довкілля і споживання енергетичних ресурсів; позитивна оцінка методів і етики діяльності підприємства суспільством, персоналом і партнерами у бізнесі [1].

Кожне підприємство функціонує у фінансовому середовищі, тому обов'язковими умовами є отримання максимально можливого прибутку. Важливим чинником, який впливає на динаміку збуту

товару та на формування прибутку, є ціна. Ціна становить єдину складову всього маркетингового комплексу, яка приносить прибуток. Тому ціноутворення та вибір стратегії цінової конкуренції є першочерговим завданням для кожної фірми. На рівні фірми ціна грає подвійну роль: вона є інструментом стимулювання попиту та є головним фактором довгострокової рентабельності. При виборі цінової стратегії необхідно враховувати внутрішні та зовнішні чинники, що впливають на ціноутворення. До внутрішніх чинників належать: втрати виробництва, цілі та стратегії маркетингу та організаційна структура фірми. До найпоширеніших цілей належать: виживання компанії, максимізація поточних прибутків, максимізація частки ринку, лідерство за показниками якості. Кожна з зазначених цілей потребує особливого підходу та стратегії ціноутворення. Зовнішні чинники репрезентовані природою ринку та попиту, конкуренцією, конкурентним середовищем, станом економіки, посередниками, діями уряду тощо.

На конкурентному ринку остаточне рішення щодо придбання товару приймає лише покупець. Тому фірма у своєму рішенні про встановлення ціни повинна спиратися на таку, яка буде прийнятна для ринку [2].

Ступінь незалежності фірми при виборі цінової стратегії обмежений двома факторами, пов'язаними з конкуренцією:

- конкурентна ситуація на ринку, яка залежить від кількості конкурентів на ринку;
- сприйняття споживачами цінності товару.

Конкурентна ситуація може бути відтворена у вигляді чистої конкуренції, монополістичної конкуренції, олігополії та монополії. Сприйняття споживачами цінності товару спонукає фірми до його диференціації з метою отримання конкурентних переваг.

Якщо фірма діє на ринку досконалої конкуренції, де ціна визначається попитом та пропозицією, вона не володіє ринковою силою і приймає ціну як таку, не маючи змоги на неї впливати. В умовах монополії та диференційованої олігополії, що більшу цінову незалежність має фірма, то вище сприймається цінність елементу диференціації. У випадку недиференційованої олігополії фірми-конкуренти сильно взаємопов'язані між собою, що значною мірою обмежує їх цінову самостійність. Оскільки на ринку олігополії завжди існує ризик цінової війни, то фірми рідко йдуть на зниження ціни. У деяких випадках цінова війна все ж таки може дозволити певним фірмам покращити своє становище на ринку. Ринок монополістичної конкуренції представлений сильно диференційованими товарами. Фірма має певну цінову самостійність, обмежену гострою конкуренцією [2].

В умовах монополії та диференційованої олігополії ринку прийняття цінових рішень на підприємстві ускладнюється, що може бути пов'язано з існуванням низки проблем у сфері цінової політики.

Так до таких проблем належать:

- відсутність стратегічного підходу в ціноутворенні;
- недосконалість інформаційного забезпечення процесу ціноутворення;
- нестабільність законодавчої бази;
- відсутність (або недовірність) маркетингових досліджень як основи для прийняття цінових рішень;
- низький рівень оцінки факторів ціноутворення;
- відсутність комплексної оцінки цінової чутливості споживачів;
- ігнорування моніторингу цін конкурентів у процесі розробки цінової політики;
- необґрунтований вибір цілей ціноутворення;
- брак кваліфікованих кадрів, що володіють сучасною методологією ціноутворення;
- відсутність єдиного підходу до механізму ціноутворення на підприємствах;
- використання затратного підходу;
- несвоєчасність та недовірність заходів щодо коригування цін;
- відсутність зв'язку ціни з іншими елементами комплексу маркетингу.

Сучасні проблеми ціноутворення у середовищі недосконалої конкуренції знижують як ефективність діяльності підприємств загалом, так і дієвість цінової політики підприємств зокрема. Це у свою чергу обумовлює необхідність пошуку й утвердження нового підходу до процесу формування цінової політики підприємств [3, с. 73].

Однією з основних проблем у галузі цінової політики вітчизняних підприємств в умовах недосконалої конкурентного середовища є недосконалість її інформаційного забезпечення. Водночас систематичний збір і аналіз інформації виступають необхідною умовою прийняття оптимальних рішень з цін. Так І. В. Ліпсіц вважає, що «... виробити добре цінове рішення можливо тільки за умови врахування всіх чотирьох категорій суттєво важливих даних: про витрати, про покупців, про конкурентів і про урядову політику» [4, с. 68]. Такий підхід є найбільш поширеним. На думку Н. Е. Васильєвої, Л. І. Козлової, при прийнятті рішень щодо встановлення цін необхідно аналізувати такі види інформації: про ринок загалом, про конкуренцію на ринку, про ціни, про урядову політику, про виробництво і витрати, про обсяги збуту товарів і прибутку [5, с. 8]. Негативним моментом викладеного підходу є ігнорування такого важливого в сучасних умовах виду інформації, як інформація про покупців.

На нашу думку, формування цінової політики обумовлює необхідність системного підходу до інформаційного забезпечення обґрунтування управлінських рішень з цін [3, с. 77].

Цей підхід реалізується в комплексній системі інформаційного забезпечення процесу ціноутворення, що містить шість окремих систем: систему інформації про ринок загалом; систему інформації про урядову політику; систему інформації про витрати; систему інформації про конкурентів; систему інформації про покупців; систему інформації про обсяги збуту і прибутку підприємства.

За таких умов великого значення набуває здатність утримувати та розвивати рівень конкурентоспроможності власної продукції для забезпечення можливості перспективного зростання ринкових часток у певних сегментах в умовах недосконалої конкуренції. Враховуючи посилення конкурентної боротьби між підприємствами галузі за обмежені сировинні ресурси, за ринки збуту, за споживачів, актуальним є вибір привабливих для розвитку видів продукції, ринкових сегментів та формування набору маркетингових конкурентних стратегій для досягнення окреслених стратегічних цілей. Це зумовлює необхідність формування новітніх дієвих методів та способів щодо подолання негативних наслідків недосконалої конкуренції на ринку України [6, с. 198].

Одним із таких є достатній рівень інноваційного потенціалу.

При запровадженні будь-яких змін на підприємстві необхідно також повною мірою врахувати умови внутрішнього середовища, його потенціал – сукупність необхідних для функціонування або розвитку системи різних видів ресурсів та приховані можливості, що можуть бути використані в майбутньому. Потенціал будь-якого підприємства налічує три складових: готовність (ресурсний потенціал), спроможність (організаційний потенціал) до стабільної діяльності і спроможність до інноваційної діяльності у сфері своєї діяльності (інноваційна активність) [7, с. 153].

Згідно із Законом України «Про інноваційну діяльність», інновації – це новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоспроможні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, які істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери [8].

Інноваційною вважається діяльність, спрямована на використання та комерціалізацію результатів наукових досліджень і розробок, яка зумовлює випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг.

Інноваційний тип розвитку характеризується перенесенням акценту на використання принципово нових прогресивних технологій, переходом до випуску високотехнологічної продукції, прогресивними організаційними й управлінськими рішеннями в інноваційній діяльності щодо мікро- та макроекономічних процесів розвитку (створення технопарків, технополісів, проведення політики ресурсозбереження та інтелектуалізації всієї виробничої діяльності) [9, с. 159].

Таким чином, під інноваціями як явищем розуміють матеріалізовані зміни, викликані реальною чи потенційною потребою ринку, обумовлені науково-технічним прогресом. Вони можуть бути виражені в товарах, технологічних процесах, документообігу, діючій організаційній структурі, джерелі сировини і матеріалів, а також ринках збуту [10, с. 166].

Проблематика інноваційного процесу підприємств пов'язана переважно з ризиками фінансування та запровадження інновацій, це ускладнюється умовами недосконалої конкуренції в Україні. Високоприбуткові інновації завжди супроводжуються високими ризиками і потребують великих інвестицій. Потрібно наголосити, що підвищення ризиків інноваційних проектів зумовлене більшою ризикованістю через їхню значну невизначеність, тобто недостатність інформації на всіх етапах створення та реалізації нововведень, її неоднозначність і невірогідність. Відтак забезпечення доступу інвесторів до якісної та своєчасної інформації про перспективи запровадження інноваційного проекту повинно бути складником державної інноваційної політики.

Ризики інноваційної діяльності підприємств знижуються розрахунками ефективності нововведень. Варто розрізняти ефективність нововведень, інноваційного процесу, інноваційних комунікацій інноваційного проекту.

Ефективність нововведень забезпечується інноваційним складником і полягає у його потенційній ефективності з позиції наукових переваг і перспективності широкого застосування. Ефективність інноваційного процесу, який охоплює сукупність етапів розроблення, створення та запровадження інновацій, повинен забезпечуватися не так результативністю кожного етапу інновацій, як надійністю та швидкістю переходу до кожного наступного етапу впровадження інновацій. І в цьому провідна роль належить взаємодії суб'єктів інноваційного проекту, тобто інноваційним комунікаціям. Ефективність інноваційних комунікацій зумовлюється як узгодженістю дій учасників інноваційного проекту, так і їх здатністю протистояти негативним явищам в інноваційному середовищі.

Зниження ризиків учасників інноваційного процесу досягається широким запровадженням консалтингової діяльності у інноваційну сферу. Для українських інвесторів консалтингове обслуговування є малознайомим резервом зростання дохідності, тоді як ефективність управління, маркетингові дослідження, аналіз кон'юнктури ринку та інші успішні виробничі та фінансові дії є невід'ємною частиною інновацій.

Складником інноваційного механізму є система оцінки інноваційної діяльності для кожного з розглянутих рівнів інноваційної системи. Вона повинна містити визначення суб'єктів інноваційної діяльності, цілі і методи оцінювання результатів нововведень. Вибір того або іншого показника оцінювання ефективності інновацій залежить від того, кому цікаві результати оцінювання, яка мета оцінки і якими інформаційними часовими та іншими ресурсами володіють інвестори. Залежно від цього, оцінка може бути комплексною або частковою, якісною або кількісною, порівняльною або абсолютною [11, с. 18].

Серед головних перешкод на шляху активізації інноваційного процесу на підприємствах України в умовах недосконалому конкурентного середовища можна назвати:

- дефіцит фінансових ресурсів для забезпечення наукових досліджень і впровадження інноваційних розробок;
- недосконалість нормативно-правової системи регулювання і стимулювання інноваційної діяльності;
- невідповідність корпоративної структури, яка формується в Україні, головним вимогам інноваційного розвитку та ін.;
- відсутність сформованої інноваційної інфраструктури, яка б із залученням промислового, банківського та торговельного капіталу поєднувала ланки "освіта" - "наука" - "виробництво";
- відсутність механізмів комерціалізації результатів завершених науково-технічних розробок та передачі їх до сфери виробництва;
- відсутність системи стимулювального інноваційного пільгового оподаткування у зв'язку з припиненням дії Закону України "Про інноваційну діяльність" у частині запровадження пільг;
- високий економічний ризик залучення інвестицій до сфери високотехнологічного виробництва;
- слабкий розвиток малого та середнього бізнесу як провідника інноваційного продукту до масового виробництва [12].

Однак найголовнішою перешкодою стала практика ігнорування законодавства або призупинення дії статей законів, які стосувалися фінансування інноваційної діяльності. Це значною мірою нівелювало позитивний потенціал напрацьованої нормативної бази, а відтак не заохочує корпоративний сектор до здійснення інноваційних проектів.

Для створення ефективного механізму фінансування інноваційного розвитку підприємств в умовах недосконалому конкурентного середовища необхідно використовувати диверсифікований інструментарій державної підтримки, який повинен враховувати світовий досвід і національні особливості діяльності вітчизняних підприємств [13, с. 25].

Кожен із суб'єктів інноваційного процесу має свої організаційні особливості та диференційовані джерела фінансування. Джерела фінансування інновацій можуть бути різноманітні: бюджетні асигнування (загальнодержавного і місцевого рівнів), кошти спеціальних позабюджетних фондів, власні ресурси підприємств, фінансові ресурси комерційних структур, кредитні ресурси інвестиційних установ, кошти приватних осіб, ресурси іноземних наукових фондів та вітчизняних. Так при впровадженні інновацій у виробничій сфері новатори зорієнтовані на фінансування за рахунок коштів, отриманих від захисту прав інтелектуальної власності (нематеріальні активи, торговельні марки, патентування), фінансування в структурі фінансово-промислових груп з інноваційними структурними підрозділами, довгострокові кредити і стратегічні інвестиції, а імітатори – на такі джерела, як власні кошти та залучені та запозичені та кошти, застосування методів прискореної амортизації тощо [14, с. 115-116].

Невід'ємною складовою діяльності сучасного підприємства в умовах недосконалому конкурентного середовища, що охоплює планування, організування та стимулювання інноваційної діяльності, реалізацію інноваційних проектів, розрахованих на отримання конкурентних переваг і зміцнення ринкових позицій підприємства є управління інноваційним процесом [15, с. 281].

Здатність підприємства "вбирати" інновації підвищує його шанси у конкурентній боротьбі і створює істотні різнопланові переваги. Інноваційні завдання передбачають зниження витрат виробництва, поліпшення якості продукції або послуг, виведення на ринок нового товару, формування нової стратегії збуту, яка сприяє підвищенню інтересу споживачів до нового товару. Залучення чи створення інновацій повинно відбуватися цілеспрямовано, з метою формування конкурентних переваг на тому сегменті ринку, де працює фірма. Важливо не лише своєчасно визначити перспективність певної ідеї та оцінити її комерційну вигідність, а й створити умови для оперативного впровадження новинки на підприємстві. Тому управління нововведеннями охоплює різноманітні функції (маркетинг, планування, організацію, контроль), кожна з яких спрямована на вирішення специфічних питань взаємодії між підрозділами фірми, що здійснюють конкретні види інноваційної діяльності [16, с. 117].

Так для підприємств, які тільки розпочинають або відроджують інноваційну діяльність, повинна бути впроваджена система специфічних заходів різнобічної підтримки і, насамперед, поліпшення фінансового забезпечення. Одним із важливих шляхів поліпшення фінансового забезпечення в умовах недосконалої конкуренції є мобілізація внутрішніх резервів. Це:

- проведення реструктуризації активів підприємства;
- сукупність заходів, пов'язаних зі зміною структури та складу активів балансу;

-
- перетворення в грошову форму наявних матеріальних та фінансових активів підприємства [17, с. 25].
- Внутрішні резерви підприємства складаються з явних та прихованих. Виявлення явних резервів здійснюється через ліквідацію: втрат окремих видів ресурсів, перевищення норм їх витрачання.
- Особливу увагу необхідно звернути увагу на приховані резерви.
- Шляхами поліпшення фінансового забезпечення підприємства через виявлення прихованих резервів є: здавання в оренду основних фондів, які не повною мірою використовуються у робочому процесі; використання зворотного лізингу.
- Одним з основних напрямів пошуку резервів є зменшення вихідних грошових потоків через зниження собівартості продукції та витрат, джерелом покриття яких є прибуток. На кожному підприємстві, залежно від його особливостей, можуть бути різними набір факторів, які впливають на собівартість [18, с. 95].
- Отже, фінансування інноваційної діяльності підприємств виступає основою науково-технічного прогресу й технологічної модернізації виробничих потужностей і зміцнення їх конкурентних позицій на вітчизняному та світовому ринку в умовах недосконалого конкурентного середовища. Однак фінансування інноваційної діяльності підприємств здійснюється переважно за рахунок власних коштів. Державне фінансування та підтримка дуже мізерні.
- В умовах недосконалої конкуренції досить важливо не втратити вже сформований інноваційний потенціал, що вимагає активізації моніторингової діяльності з метою уникнення зовнішніх загроз та використання можливих ринкових шансів, з метою точного визначення реального фінансово-економічного стану підприємства та оцінки наявних можливостей і здатностей персоналу. Поряд із вирішенням поточних фінансових проблем підприємствам необхідно інтенсифікувати свою інноваційну діяльність, результати якої дозволять вийти на новостворені світові ринки з новою продукцією та технологіями. Це забезпечить високу продуктивність праці, низьку собівартість виробленої продукції, низьку енерго- та матеріалоємність виробництва, що є основними складовими конкурентоспроможності в умовах недосконалого конкурентного середовища.

Висновки та перспективи подальших досліджень

Основними проблемами розвитку підприємств в умовах недосконалого конкурентного середовища на сучасному етапі є: зростання конкуренції, швидкі зміни технологій і поколінь техніки, методів організації виробництва, глобалізація економічних відносин. Вони знижують ефективність використання традиційних підходів до управління розвитком підприємств і визначають необхідність пошуку нових концепцій забезпечення довгострокової успішності їх підприємницької діяльності. Зростання вимог щодо якості та ефективності усіх без винятку бізнес-процесів підприємств позначається на поглибленні внутрішньофірмової спеціалізації в усіх сферах господарювання.

Таким чином, розвиток підприємства в умовах недосконалого конкурентного середовища та обмежених ресурсів вимагає від нього максимального врахування факторів, що визначають умови розвитку та швидкого реагування на їх зміну, максимального та ефективного задіяння внутрішніх як існуючих, так і потенційних переваг та ресурсів і формування на цій основі дієвої стратегії розвитку з метою формування стійких конкурентних позицій та стратегічної інвестиційної привабливості підприємства. Стратегія конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості підприємства є взаємодоповнювальними, і у міцній взаємодії цих двох факторів можливо забезпечити не лише виживання підприємства, але і його постійний розвиток.

Перспективами подальших розвідок у даному напрямку є дослідження особливостей інформаційного забезпечення планування діяльності підприємств в умовах недосконалої конкуренції.

Список літератури

1. *Богацька, Н. М. Умови розвитку підприємства в сучасному ринковому середовищі [Електронний ресурс] / Богацька Н. М., Кохан А. В., Майданюк Я. Л. // Актуальні наукові розробки. Економічні науки, 2010. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/2_ANR_2010/Economics/10_53371.doc.htm*
 2. *Вплив життєвого циклу та ціни товару на динаміку збуту на ринках недосконалої конкуренції. О. С. Кузьменко [Електронний ресурс]: Збірник наукових праць «Вісник Чернігівського державного технологічного університету». Серія «Економічні науки» – Чернігів: ЧДТУ, 2010. - № 46. – 361 с. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vcndtu/2010_46/10.htm.*
 3. *Кудлай, В. Г. Актуальні проблеми ціноутворення на підприємствах в сучасних умовах недосконалої конкуренції [Текст] / В. Г. Кудлай // Український соціум, 2006. – № 6. – С. 73-80.*
 4. *Липсиц, И. В. Коммерческое ценообразование [Текст] : учебник / И. В. Липсиц. – М. : Из-во БЕК, 2009. – 353 с.*
 5. *Васильева, Н. З. Формирование цены в рыночных условиях [Текст] / Н. З. Васильева, Л. И. Козлова. – М. : АО “Бизнес-школа “Интел-Синтез”, 1995. – 62 с.*
 6. *Карачина, Н. П. Дослідження недосконалої конкуренції на ринку [Текст] / Н. П. Карачина, Л. С. Філатова // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21. 18 – С. 197-201.*
-

7. Шекишев, О. А. Інноваційний розвиток підприємств як фактор підвищення стійкості та конкурентоспроможності [Текст] / О. А. Шекишев // Коммунальное хозяйство городов: науково-технічний збірник. [Серія: Економічні науки]. – 2009. – № 87. – С. 152-156.
8. Про інноваційну діяльність [Електронний ресурс]: закон України ВР від 04.07.2002 № 40-IV, викладений в редакції від 02. 10. 2011, підстава 3715-17. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
9. Марченко, О. В. Визначення необхідних і достатніх умов для інноваційного розвитку підприємства [Текст] / О. В. Марченко // Актуальні Проблеми Економіки. – 2008. – № 6. – С. 158-164.
10. Лісова, Ю. Ю. Сучасний стан інноваційного підприємства в Україні // Развитие национальной экономики. – 2008. – С. 166-167.
11. Філіна, Г. І. Проблеми інноваційного розвитку економіки України / Г. І. Філіна // Економіка та держава. – 2007. – № 5. – С. 18.
12. Богацька, Н. М. Проблеми інноваційного розвитку промислових підприємств [Електронний ресурс] / Н. М. Богацька, Є. О. Тишук / Ключові проблеми сучасної науки // Економічні науки, 2010. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/12_KPSN_2010/Economics/56559.doc.htm.
13. Смоляр, Л. Г. Розвиток інноваційного потенціалу як фактор забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств / Л. Г. Смоляр // Економіка & Держава. – 2007. – № 4. – С. 24-26.
14. Онишко, С. В. Реалізація властивостей системи інноваційного розвитку [Текст] / С. В. Онишко // Фінанси України. – 2004. – № 3. – С. 113-117.
15. Андрушко, Н. І. Проблеми і перспективи впровадження моделі інноваційного розвитку в Україні [Текст] / Н. І. Андрушко, П. А. Гориславець // Науковий вісник НЛТУ України. – 2008. – Вип. 18.5 – С. 278-283.
16. Захарін, С. В. Посилення ролі корпоративних структур у розвитку інноваційної економіки / С. В. Захарін // Фінанси України. – 2006, № 5. – С. 117-126.
17. Марцин, В. С. Надійність, платоспроможність та фінансова стійкість – основні складові оцінки фінансового стану підприємства [Текст] / В. С. Марцин // Економіка, фінанси, право. – К., 2009. - №7. – С. 26-29.
18. Обущак Т. А. Сутність фінансового стану підприємства [Текст] / Т. А. Обущак // Актуальні проблеми економіки. – 2009. - № 9. – С. 92-100.

References

1. Bogatska, N. M., Kochan, A. Maydanyuk, J. L. (2010). Terms of businesses in today's market environment. Current scientific research. Economics. Retrieved April 15, 2014, from http://www.rusnauka.com/2_ANR_2010/Economics/10_53371.doc.htm.
2. Kuz'menko, O. S. (2010). Influence of the life cycle and commodity price dynamics of sales in markets of imperfect competition.: Collected Works "Journal of Chernihiv State Technological University ". A series of "Economics". - Chernigov: ChSTU, 46. Retrieved April 15, 2014, from http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vcndtu/2010_46/10.htm.
3. Kudlay, V. G. (2006). Actual problems of pricing for companies in today's environment of imperfect competition . Ukrainian society, 6, 73-80 .
4. Lipsits, I. V. (2009). Commercial pricing. Moscow: Publishing House of BEK.
5. Vasilieva, N. Z. & Kozlov, L. I. (1995). Pricing in market conditions. Moscow: JSC "Business School" Intel-Synthesis .
6. Karachyna, N. P., Filatov, L. S. (2011). The study of imperfect competition. Scientific Bulletin of National Forestry University of Ukraine, 21, 197-201.
7. Shekshuyev, O. A. (2009). Innovative enterprise development as a factor in increasing the stability and competitiveness. Kommunalnoe hozyajstvo gorodov, 87, 152-156 .
8. On innovation : the law of Ukraine Verkhovna Rada of 04.07.2002 № 40 -IV, set forth in the edition of 02.10.2011, base 3715-17 . Retrieved April 15, 2014, from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
9. Marchenko, A. (2008). Determination of necessary and sufficient conditions for innovative development company. Actual Problems of Economics, 6, 158-164.
10. Lisova, Y. (2008). Current status of innovative enterprises in Ukraine. The development of national economy, 166-167 .
11. Filin, G. I. (2007). Problems of innovative development of economy of Ukraine. Economy and State, 5, 18.
12. Bogatska, N. M., Tyshchuk, E. A. (2010). Issues innovative development industry. Key problems of modern science. Economics. Retrieved April 15, 2014, from http://www.rusnauka.com/12_KPSN_2010/Economics/56559.doc.htm.
13. Smolar, L. (2007). The development of innovative capacity as a factor of competitiveness of domestic enterprises. Economy & State, 4, 24-26 .
14. Onishko, S. (2004). Implementation of innovative property development. Finance Ukraine, 3, 113-117.
15. Andrushko, N. I. & Horyslavets, P. A. (2008). Problems and prospects of innovative development model in Ukraine. Scientific Bulletin of National Forestry University of Ukraine, 18.5, 278-283.

-
16. *Zakharina, S. (2006). Enhancing the role of corporate structures in the development of innovative economy. Finance Ukraine, 5, 117-126.*
 17. *Marcin, V. S. (2009). Reliability, solvency and financial stability - the basic components of assessing the financial condition of the company. Business, Finance, Law, 7, 26-29.*
 18. *Obuschak, T. A. (2009). Essence of the financial condition of the enterprise. Actual problems of economy, 9, 92-100.*

Стаття надійшла до редакції 12.02.2014 р.